

Fot. Szymon Pulcyn

„Kurier” przejściowo tylko w Internecie

Mniejsza mobilność Czytelników z powodu pandemii koronawirusa oraz ograniczone możliwości kolportażu „Kuriera” ze względu na to, że większość instytucji i placówek, w których był dostępny, nie funkcjonuje, spowodowały, że wydawany jest tylko w wersji on-line. >>2-3

W TYM NUMERZE

STR. 2-3

Zasiedziały w domach Czytelnikom polecamy piesze wędrówki szlakami PTTK, prowadzącymi przez Wawer. To cztery interesujące trasy w przeważającej części leśne.

STR. 4

Wawer jest dzielnicą o największej powierzchni terenów zielonych. Kontynuujemy ich prezentację. To rezerwat im. Jana III Sobieskiego, nadwiśle, Zakole Wawerskie, Park Matki Mojej.

STR. 4 i 8

Częściowo otwarte zostały przedszkola publiczne oraz obiekty sportowe i rekreacyjne. Piszemy o tym, jakie są w związku z tym wymagania organizacyjne i sanitarne.

STR. 5 i 7

Wolny czas wykorzystajmy na kontakt z kulturą i sztuką. Mimo zamknięcia kin, teatrów i estrad, możemy uczestniczyć w życiu kulturalnym w sposób wirtualny.

SAMORZĄD

Przerywamy druk papierowego wydania „Kuriera”

Koronawirus odcisnął piętno na relacjach naszej dzielnicowej gazety samorządowej z Czytelnikami. Zawiesiliśmy wydawanie „Kuriera Wawerskiego” w dotychczasowej papierowej formie, pozostajemy obecni w wersji cyfrowej dostępnej na stronie internetowej Urzędu Dzielnicy.

Do wstrzymania druku gazety skłoniły nas warunki, w jakich wszyscy funkcjonujemy od dłuższego czasu. Kwarantanna przeciwdziałająca rozprzestrzenianiu się wirusa COVID-19 zatrzymała naszych wiernych Czytelników w domach. Zamknięte zostały, przechodząc na nową zdalną formę pracy, szkoły, placówki zdrowia i kulturalne, poradnie, instytucje takie jak Urząd Stanu Cywilnego, niektóre obiekty sportowe, w których Czytelnicy mogli dostać numery „Kuriera”, zawierające najważniejsze informacje dotyczące życia w naszej dzielnicy. Z dystrybucji gazety zrezygnowała część placówek handlowych ze względu na znacznie mniejszą liczbę klientów.

W podobnej sytuacji znalazły się inne dzielnicowe gazety informacyjne, zawiesili druk właściciele części gazet prywatnych. Kierownictwo Urzędu Dzielnicy stanęło na stanowisku, że

nie można zostawić mieszkańców, zwłaszcza w obecnej trudnej sytuacji, bez informacji o tym, co się w Wawrze dzieje, gdzie i jaką pomoc mogą otrzymać w potrzebie.

Redakcja „Kuriera Wawerskiego” pracy nie przerywa, przygotowuje kolejne numery i publikuje je na stronie internetowej Urzędu Dzielnicy.

Zdajemy sobie sprawę z tego, że zwłaszcza starsi wiekiem Czytelnicy, którzy nie mają komputerów lub nie są biegli w surfowaniu po Internecie, będą mieli utrudniony dostęp do cyfrowych łamów „Kuriera”.

Czy można im pomóc? Drodzy Czytelnicy w młodszym wieku udzielcie instruktażu starszym członkom waszych rodzin. Otwórzcie im raz i drugi stronę internetową zawierającą cyfrowe wydanie naszego dwutygodnika. Za którymś razem już sobie sami poradzą i to będzie jedna z nielicznych korzyści pozostawania w domo-

wej kwarantannie. Starsi ludzie przyzwyczajeni są do papierowych wydań gazetowych. Jeśli nie macie komputerów, poproście młodszych członków rodziny, aby Wam wydrukowali najnowszy numer, nawet gdyby to miałyby być tylko wersja czarno-biała,

Zwracamy się do szkół, placówek kulturalnych, sportowych, służby zdrowia i innych dzielnicowych instytucji, aby umieściły na swoich stronach internetowych linki do kolejnych wydań cyfrowego „Kuriera”. Z tą samą prośbą zwracamy się do wawerskich przedsiębiorców. Dajcie szansę swoim pracownikom i klientom otrzymywania informacji o tym, co się dzieje w dzielnicy, tak jak to robiliśmy ponad 13 lat dzięki wydaniom papierowym, do których wrócimy tak szybko, jak to tylko będzie możliwe.

Andrzej Murat

REKREACJA

Pieszko przez Wawer i okolice

Oprócz szlaków rowerowych Wawer ma ciekawe trasy piesze, prowadzące przez zróżnicowane tereny przyrodnicze i miejsca historyczne.

Dwa z tych szlaków – żółty nazwany Piaszczystą Percią i drugi zielony Szlak Lasów Wawerskich, prowadzą przez naszą dzielnicę, zahaczając o sąsiednią Wesołą. Trzeci, niebieski, nazwany Na Przedpolach Warszawy, tylko w niedużej części biegnie przez Wawer, a kończy się w Okuniewie. Jest też czwarty szlak, czerwony. To tzw. Turystyczna Obwodnica Warszawy. Wiedzie z Modlina przez Rembertów, Wawer, Wiązownę, Janów do Zaborowa.

Nie są to krótkie odcinki – Piaszczysta Percia liczy 23 km, Szlak Lasów Wawerskich – 16 km, Na Przedpolach Warszawy – 28,5 km, a TOW – aż 190 km, nie do pokonania jednego dnia. Ale przecież można, zwłaszcza na progu sezonu wiosenno-letniego, pokonywać te trasy na raty, zwiększając kolejne odcinki w miarę poprawiania kondycji.

Zaletą pieszych tras jest to, że poruszając się z mniejszą prędkością od rowerzystów i biegaczy, można zobaczyć więcej.

Na pokonanie żółtego szlaku musimy przeznaczyć ok. 6 godzin. Start znajduje się przy stacji PKP w Międzyzlesiu (to ułatwienie dla tych piechurów, którzy przyjeżdżają odkrywać Wawer z innych dzielnic czy miejscowości), a kończy również przy stacji PKP, tyle że w Józefowie. W 80 procentach prowadzi przez Mazowiecki Park Krajobrazowy. Ze startu kierujemy się ul. Maciejowicką i ul. Piławską, aby wejść na teren leśny, dochodząc przez Las Olszyński do drogi prowadzącej prostopadle do torów kolejowych. Następnie trzeba skrócić w Trakt Napoleoński, minąć położoną po lewej stronie leśniczówkę Zbójna Góra i dojść do ul. Wołcińskiej na granicy Międzyzlesia i Radości. Przed ul. Rawicką skręcamy w lewo i docieramy do Zielonego Ługu na terenie Starej Miłosny, interesującego miejsca przyrodniczego. Stąd już niedaleko do szpitala dziecięcego w Zagórzcu. W jego pobliżu „odkrywamy” willę dworek, w której w latach 1919–1921 mieszkała pisarka Maria Rodziewiczówna, autorka m.in. „Między ustami a brzegiem pucharu”. Dalej wspinamy się, nie bez trudu, na wydmy uzasadniające nazwę szlaku. To Zbójna Góra położona 113 m n.p.m., o metr niższa Borowa Góra i Góra Lotników.

Ta ostatnia ma znaczenie historyczne. O czym przypomina głąz z przymocowanym do niego samolotowym skrzydłem. To o zbrocze tego wzniesienia w połowie sierpnia 1944 r. rozbił się brytyjski samolot, który, uszkodzony, wracał z Warszawy z zadania zrztu pomocy powstańcom. Z tego miejsca podążamy m.in. ul. Matejki w kierunku stacji PKP Józefów.

Szlak Lasów Wawerskich – wędrówkę rozpoczynamy przy pętli autobusowej w Marysinie Wawerskim. W porównaniu z poprzednim jest ▶▶

Fot. am

Zielony szlak po wejściu do Mazowieckiego Parku Krajobrazowego od strony Anina

SPOŁECZNE

Pandemia – więcej swobody

18 maja przez Polskę przeszła niemąta fala zmian regulujących życie w pandemii. Rozszerzona została bezpośrednia obsługa interesantów w Urzędzie Dzielnicy.

Przedszkola i żłobki przyjęły dzieci tych rodziców, którzy nie mogą pogodzić pracy z opieką nad dzieckiem lub przejść na zasiłek opiekuńczy. Od 25 maja ruszyły dyżury opiekuńcze dla dzieci z klas 1–3. Rząd zniósł także obostrzenie dotyczące samodzielnego wychodzenia z domu przez dzieci poniżej 13. roku życia.

Działalność wznowiły restauracje, kasyna, salony kosmetyczne i salony fryzjerskie, chociaż w formie narzuconej przez reżim sanitarny.

Fot. am
W Urzędzie Dzielnicy otwarto wszystkie stoiska obsługi interesantów oraz kasy

Stęsknieni za kulturą mogą znaleźć pocieszenie w kinach plenerowych i w galeriach sztuki, a sportowcy mogą wznowić treningi na boiskach plenerowych i krytych. Władze apelują, żeby mimo stopniowego znoszenia restrykcji pilnować podstawowych zasad pandemicznej higieny: zasłaniać usta i nos oraz zachować dystans w przestrzeni publicznej oraz ograniczać wychodzenie z domu. **mas**

Łatwiej jest od 18 maja załatwić życiowe sprawy w Urzędzie Dzielnicy.

Przyjmowanie mieszkańców w sali obsługi bezpośredniej odbywa się w pełnym zakresie spraw. Istnieje możliwość spotkania z pracownikami wydziałów merytorycznych, po wcześniejszym umówieniu się telefonicznie. W sali obsługi bezpośredniej jednocześnie może przebywać tyle osób, ile jest aktywnych stanowisk. Kasy urzędu są czynne – mieszkańcy proszeni są o dokonywanie

**NIEODPŁATNE
PORADNICTWO OBYWATELSKIE
DLA MIESZKAŃCÓW WAWRA**

W CZYM MOŻEMY POMÓC

Wspieramy osoby w różnych, trudnych sytuacjach życiowych, również związanych z obecną sytuacją wynikającą z epidemii. Zachęcamy do rozważyciemy razem z nami swoich życiowych problemów. Udzielamy porad m.in. dotyczących:

- sytuacji na rynku pracy
- spraw finansowych, zadłużeń, upadłości konsumenckiej
- spraw mieszkaniowych
- rodzinnych
- świadczeń/zasiłków
- dziedziczenia, własności
- oraz wszystkich innych spraw.

KTO MOŻE SKORZYSTAĆ

każdy kto nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej

JAK UZYSKAĆ BEZPŁATNĄ PORADĘ

- umów się za pośrednictwem Miejskiego Centrum Kontaktów pod numerem 19 115 (wewnętrzny 8 - zgłoś się na poradę obywatelską)
- lub wyślij e-mail na adres: npongo26wawer@um.warszawa.pl

płatności w sposób bezgotówkowy. Oczekujących przed budynkiem prosi się o zachowanie w dalszym ciągu odległości minimum 1,5 m od innych osób. W urzędzie obowiązuje ścisłe przestrzeganie wymogów Głównego Inspektora Sanitarnego, tj. dezynfekcja rąk i noszenie maseczek przez pracowników i interesantów.

Urząd otwarty jest od poniedziałku do piątku w godzinach 8-16.

▶ łatwiejszy, nie ma tak wysokich wzniesień. Zarezerwujmy na pokonanie go ok. czterech godzin.

Najpierw kierujemy się ul. Kościuszkowców. Tu możemy wejść na teren kościoła pw. św. Feliksa z Kantalicjo (obok są zabudowania siostr felicjanek). Kościół z lat 30. XX w. został zbudowany w stylu modernistycznym. W środku na uwagę turystów zasługują drewniane rzeźby, autorstwa Xawerego Dunikowskiego, ustawione w strefie ołtarza. Kościół wieńczy nowa metalowa wieża. Pierwotna, zanim została zburzona w wyniku ostrzału artyleryjskiego, była miejscem, z którego Hitler obserwował niszczenie Warszawy.

Po tych odwiedzinach wchodzimy w las i idziemy wzdłuż Rezerwatu im. Jana III Sobieskiego przez północne tereny Mazowieckiego Parku Krajobrazowego. Już na terenie Zielonej dochodzimy do Kamienia Piłsudskiego. To granitowy głaz opatrzony stosowną tablicą i odznaką Polskiej Organizacji Wojskowej. Usytuowany w miejscu, gdzie 24 kwietnia 1917 r. odbyły się ćwiczenia polowe jednego z dwóch batalionów POW, nadzorowane m.in. przez Józefa Piłsudskiego, który był wówczas brygadierem, szefem Departamentu Wojskowego Tymczasowej Rady Stanu.

Ulicą 1. Praskiego Pułku docieramy do Traktu Brzeskiego, przecinamy go na światłach i skręcamy w ul. Gościniec do ul. Borkowskiej, przy której stoi urokliwy drewniany kościółek. Pier-

wotny spłonął podczas II wojny światowej, obecny został przeniesiony z Rokitna koło Błonia pod koniec lat 40. XX w. Przy kościele stoją kamienie poświęcone Armii Krajowej, zrzeszeniu Wolność i Niezawisłość, Narodowym Siłom Zbrojnym, Szarym Szeregom. Przez ul. Wydmową dochodzimy do ul. Torfowej, idziemy wciąż lasem, z lewej strony mijamy Macierowe Bagno, następnie Zielony Ług, dochodzimy do leśnej drogi prostopadłej do torów kolejowych, obieramy kierunek na CZD, idziemy ul. Trzykrotki i ul. Hafciarską, wchodzimy w las, docieramy do ul. Zorzy i ulicami Anina kierujemy się w stronę stacji PKP.

Zanim tam dojdziemy, zajrzyjmy na teren ciekawego architektonicznie kościoła pw. Matki Bożej Królowej Polski przy ul. Rzeźbiarskiej. Na ścianie tej świątyni znajdziemy tablicę upamiętniającą

Fot. am
Z pieszych wycieczek korzystają w pogodne dni całe rodziny

Zbrodnię Wawerską 27 Grudnia 1939 r., a obok głaz poświęcony ks. Jerzemu Popiełuszcze, który w anińskiej parafii w latach 1975–1978 sprawował posługę kapłańską jako młody wikariusz.

Na szlak o nazwie Na Przedpolach Warszawy możemy wyruszyć z Radości od stacji PKP lub z Okuniewa, rezerwując sobie co najmniej siedem godzin na jego pokonanie. Na trasie, patrząc od strony Okuniewa, we wsi Długa Kościelna spłonął zabytkowy kościółek z I połowy XVII w., ale zabytkowa jest tu dzwonnica oraz plebania, a także znajdujący się w pobliżu XIX-wieczny dwór. We wsi Golica natrafimy na ruiny wodnego młyna na Mieni. Z kolei w Wiązownie warto obejrzeć klasycystyczny kościół z obrazami Wojciecha Gersona i osadzony w parku XVIII-wieczny pałac Lubomirskich.

Po przekroczeniu szosy lubelskiej szlak prowadzi przez las, po drodze przecina aleksandrowską ul. Podkowy, mija torfowisko Biały Ług i jezioro Kaczy Ług. Dalej ulicami Radości dobijamy do celu: stacji PKP.

Czerwony szlak Turystycznej Obwodnicy Warszawy przechodzi w trzech miejscach przez Wawer. Dwa razy przez wschodnie obszary Aleksandrowa, a trzeci od Międzyzlesia do Marysina Wawerskiego przed Wesolą. Na obszarze Wawra nie napotyka na specjalnie ciekawe, poza przyrodniczymi, miejsca, tak jak to ma miejsce w Wiązownie, Otwocku Wielkim czy Górze Kalwarii.

am

OŚWIATA

Dzieci powoli wracają do przedszkoli

Rodzice pracujący zdalnie, małe dzieci przebywające w domu przez cały dzień to trudna sytuacja. Częściowe otwarcie przedszkoli pozwala inaczej zorganizować życie rodzinom.

W Wawrze otwarto 18 maja wszystkie publiczne placówki przedszkolne. Zostały one odpowiednio przygotowane, poddano je dezynfekcji, wdrożono system przyjmowania maluchów w ten sposób, aby grupy przedszkolaków i pracownicy nie spotykali się. Zagwarantowano dzieciom przebywanie w grupach, których liczebność wynika z metrażu sal. Uruchomione zostały przedszkolne kuchnie. Respektowane są wszystkie wymagania Głównego Inspektora Sanitarnego kraju oraz Ministerstwa Edukacji Narodowej. Dzieciom mierzy się temperaturę, dezynfekuje ręce. Nie mogą przynieść własnych zabawek. Rodzice rozstają się z dziećmi przed wejściem

Przedszkole przy ul. Krupniczej w Międzyzlesiu

do placówki. W pierwszej kolejności przyjmowane są dzieci pracowników służby zdrowia oraz służb mundurowych, których obecność w pracy jest konieczna.

Tuż przed otwarciem przedszkola przyjmowały deklaracje rodziców. Na początek chęć posłania dzieci do przedszkola zadeklarowało 576 rodziców, co stanowiło ok. 24 proc. wawerskich przedszkolaków. Pozostała rezerwa niewiele przekraczająca 120 wolnych jeszcze miejsc. W przypadku gdyby chętnych było więcej, pierwszeństwo umieszczenia dziecka w przedszkolu do czasu powrotu do normalności mieliby ci rodzice, którzy nie mogą pracować zdalnie.

am

REKREACJA

Wawerskie uroki odkrywamy na nowo cz. 2

Interesujące przyrodniczo i turystycznie miejsca w Wawrze, przedstawione w poprzednim numerze „Kuriera”, nie są jedynymi wartymi odwiedzenia.

Rezerwat im. Jana III Sobieskiego, położony między ul. Korkową, Jagiellońską w osiedlu Zielona, ul. Wawerską, ul. Bronisława Czecha i ul. Kościuszkowców, został utworzony w 1932 r. na terenie ówczesnych Glinek. Patron wziął się z tego, że ten teren należał niegdyś do dóbr wilanowskich. Początkowo miał powierzchnię 311 ha, ale po II wojnie światowej zmniejszono go do 114 ha. Częściowo jest zamknięty dla ruchu turystycznego. Jest pozostałością dawnej Puszczy Mazowieckiej.

Przy siedzibie Lasów Miejskich Warszawa znajduje się zrewitalizowane, na 10-lecie tej instytucji, **oczko wodne**, a także są trasy edukacyjne i wiata odpoczynkowa. W rezerwacie tym rosną dęby szypułkowe, lipy, graby, sosny. Żyją na jego terenie sarny, dziki, lisy, a wśród roślinności uwagę przykuwa lilia złotogłów, orlik pospolity, goździk piaskowy. Starodrzew sprzyja gniazdowaniu dzięcioła, myszołowa, puszczyka, jastrzębia.

Ciekawym miejscem na mapie dzielnicy jest **Zakole Wawerskie**, teren otoczony Trasą Siekierkowską, ul. Płowiecką, Traktem Lubelskim. To dawne starorzecze Wisły. Jest to chroniony od 2002 r., ze względu na ostoję dla ptactwa oraz roślinność charakterystyczną dla obszarów podmokłych, Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy. Napotkamy tu trzcinowiska, turzyce, olsy, a także ok. 130 gatunków ptaków, takich jak: derkacz, dzięcioł, trzcinia, muchołówka, słowik czy budujący wiszące gniazda remiz. Zakole jest zdradliwe ze względu na to, że to obszar bardzo podmokły. Bodajże dwa lata temu trzeba było ratować dwie osoby, które z tego powodu ugrzęzły na tym terenie.

Wschodni brzeg Wisły znajduje się pod ochroną wynikającą z projektu Natura 2000. W przeciwieństwie do zachodniego jest wysoki, z zarośniętym na ogół terenem od brzegu rzeki do wału przeciwpowodziowego. Na przedłużeniu

ul. Rychnowskiej utworzona została, z inicjatywy rdzennego mieszkańca Wawra, zastępcy burmistrza Leszka Baraniewskiego, **Romantyczna Plaża**. To miejsce, którego zadaniem było przywrócenie Wisły mieszkańcom dzielnicy, stało się, jak niegdyś, miejscem rekreacyjnym. I tak jest, w sezonie letnim tętni życiem: tu się grilluje, wypożycza książkę na czas opalania się, stąd promem bezpłatnie dostaje się na drugi brzeg, na górnym tarasie odbywają się duże imprezy plenerowe.

Park im. Matki Mojej to niewielki obszar zalesiony wzdłuż ul. Łysakowskiej. Nazwa jest oddaniem hołdu matkom żołnierzy, którzy stracili życie walcząc za Polskę. To las przeważnie sosnowy, w którym znajdziemy infrastrukturę turystyczno-rekreacyjną: stoły, wiaty, urządzenia do ćwiczeń plenerowych. Na jego terenie dawniej istniał Fort Suworowa, jeden z wielu obiektów mających chronić Warszawę przed nieprzyjacielem.

am

Dziko wyglądające Zakole Wawerskie

SPOŁECZNE

Jacy są nasi mieszkańcy cz. 2

Prezentujemy kolejną część wyników ankiety przeprowadzonej na 500-osobowej, reprezentatywnej grupie mieszkańców poszczególnych wawerskich osiedli.

Wawerczyki na ogół mieszkają w domach jednorodzinnych wolnostojących, bliźniakach lub w szeregowcach. Zabudowa wyższa, blokowa jest wyjątkiem, obecna na ogół w Marysinie Wawerskim Północnym.

Struktura społeczna zmienia się, dziś co czwarty mieszkaniec dzielnicy utrzymuje się z emerytury i renty. 54 proc. osób ma stałą pracę (dane sprzed kilku miesięcy przed pandemią). Dorywczym zatrudnieniem wykazywało się 6 proc. badanych, tyle samo zajmowało się wyłącznie gospodarstwem domowym, a 2 proc. przyznawało do bezrobocia.

Sytuację materialną jako raczej dobrą oceniali 45 proc. ankietowanych, 12 proc. nawet jako bardzo do-

brą, a 10 proc. uważało, że jest ona bardzo złą.

Najbardziej zaludnionym osiedlem jest Marysin Wawerski – mieszka w nim 18 proc. wawerczyków, na co wpływ mają niewątpliwie wysokie bloki z wielkiej płyty. W Falenicy mieszka 13 proc. wawerczyków, 12 proc. w Radości, a najmniej w Sadulu i w Aleksandrowie – po 3 proc. Najwięcej młodych ludzi, w przedziale 16–24 lata, mieszka w Międzyszynie – to 15 proc. populacji tego osiedla, w Marysinie Wawerskim co piąty ma od 25 do 34 lat. Z kolei w osiedlu Wawer co czwarty (dokładnie 26 proc.) to senior w wieku od 65 do 74 lat, podobnie jak w Aleksandrowie.

Jak wawerczyki spędzają czas wolny? Połowa badanych, ale więcej kobiet niż mężczyzn, przyznała, że w domu, czemu sprzyjają niewątpliwie warunki – wygodne domy, zadbane działki, a 22 proc., że poza domem, ale w Wawrze. Prawie połowa ankietowanych młodych ludzi rozrywki w wolnych chwilach od pracy i nauki szuka w Warszawie, poza Wawrem. W weekendy w Wawrze najchętniej pozostają mieszkańcy Falenicy (84 proc.) i Zerzenia (82 proc.).

Najczęściej wybieraną rozrywką mieszkańców dzielnicy jest, jak się okazuje, kino, które w czasie 12 miesięcy poprzedzających badanie odwiedziło przynajmniej raz 42 proc. ankietowanych, z nieorganizowanych zajęć sportowych

Jak wawerczyki spędzają czas wolny

korzystało, także przynajmniej raz, 39 proc. mieszkańców. 37 proc. ceni sobie imprezy plenerowe (zapewne koncerty na świeżym powietrzu w Międzyzlesiu czy na Romantycznej Plaży), a w nie mniejszym stopniu (po 35 proc.) koncerty muzyczne, bywanie w kawiarniach, restauracjach i pubach. Do Mazowieckiego Parku Krajobrazowego najczęściej chodzi 37 proc. wawerczyków, do galerii Ferio – 26 proc., na Romantyczną Plażę zagląda w sezonie 19 proc. osób, do Lasu Rembertowskiego – 18 proc., do Wawerskiej Strefy Kultury oraz filii WCK – łącznie 29 proc. **Opr. am**

SAMORZĄD

Naukowo o zbrodni

W siedzibie Muzeum Niepodległości odbyło się spotkanie dotyczące publikacji „O Polskę, o Warszawę, o honor, o pamięć”.

W spotkaniu wziął udział zastępca burmistrza Leszek Baraniewski, który jest autorem artykułu naukowego o Zbrodni Wawerskiej 27 Grudnia 1939 r.

W czasie spotkania Leszek Baraniewski opowiedział o tym niezwykle ważnym dla mieszkańców wydarzeniu i pamięci pomordowanych, którą pielęgnujemy przez coroczne obchody na terenie symbolicznego cmentarza przy ul. 27 Grudnia.

Artykuł przybliży przyczyny, opisuje, na podstawie zachowanych świadectw, jak przebiegał sąd doraźny i egzekucja, przytacza relacje ocalałych świadków, jak również prezentuje formy upamiętnienia Zbrodni Wawerskiej

Jest to już kolejna prezentacja tej książki. Pierwsza odbyła się na początku września ubiegłego roku

w Muzeum X Pawilonu Cytadeli Warszawskiej.

Nagranie ze spotkania w Muzeum Niepodległości jest dostępne on-line na stronie internetowej tej instytucji.

Zastępca burmistrza Leszek Baraniewski prezentował swoje opracowanie na temat Zbrodni Wawerskiej w Muzeum Niepodległości

KULTURA

Wiele wirtualnych wydarzeń

W związku z czasowym zamknięciem instytucji kultury wszelkie ich działania przeniosły się do sieci.

Ma to swoje dobre strony – wiele ważnych spektakli, wystaw czy koncertów trafiło pod strzechy i zaczęły być osiągalne dla tych, którzy do tej pory nie mogli w nich bezpośrednio uczestniczyć. Pustym teatrom, kinom czy innym instytucjom kulturalnym epidemiczna rzeczywistość rysuje się prawdopodobnie w ciemniejszych barwach niż odbiorcom, którzy mogą mieć kontakt z kulturą, nie wychodząc z domu. Trzeba jednak przyznać, że wiele z nich sprostało wyzwaniu, również dzięki ministerialnym dotacjom w ramach programu „Kultura w sieci”.

Muzea i galerie udostępniają swoje zbiory podczas wirtualnych spacerów czy wykładów specjalistów dostępne on-line. Wiele z nich kieruje bogatą ofertę warsztatów lub cyfrowych materiałów dla dzieci.

Szczególną gratką dla melomanów są transmisje spektakli operowych czy koncertów muzyki poważnej. Swoje przedstawienia udostępniają m. in. Opera Narodowa czy Teatr Żydowski. Warszawski Klub Komediiowy czy Resort Komedii spotykają się z widzami w wirtualnej przestrzeni, często za darmo lub za symboliczną opłatą, tzw. „cegiełką”.

Kinomanicy mają do dyspozycji premiery i filmy festiwalowe oferowane m.in. przez Kino Pod Baranami. Ciekawe propozycje ma również portal Ninateka, który udostępnia najciekawsze dokumenty z repertuaru festiwalu Millenium Docs Against Gravity.

Asortyment wirtualnych wydarzeń jest bardzo szeroki. Warto śledzić strony poszczególnych instytucji, a pełną ofertę można znaleźć na rządowej stronie <https://www.gov.pl/web/kultura/kultura-w-sieci>

Aniela Masna

SPOŁECZNE

Terapia pary – kiedy miłość nie wystarczy

Kiedy bliscy sobie ludzie zaczynają się od siebie oddalać na skutek nawarstwiających się nieporozumień lub kryzysowych wydarzeń, a nierozwiązane konflikty przybierają na sile, warto zwrócić się po profesjonalną pomoc.

W jednej ze swoich książek Nicholas Sparks opisał wyzwania stojące przed każdym ze związków w następujący sposób: „Jeśli weźmie się dwoje ludzi, dorzuci nieuniknione góry i dolki i wszystko razem pomiesza, to choćby para bardzo się kochała, nie uniknie konfliktów”.

Psychoterapia pary to szczególnie rodzaj spotkań odbywających się raz na dwa tygodnie (sesja 90 min) lub raz na tydzień (sesja 50 min) w zależności od sposobu pracy terapeuty i/lub problemu wnoszonego przez klientów. Poprzez ją zwykle od jednego do trzech spotkań konsultacyjnych, na których dokonuje się oceny, na ile ta forma pracy będzie pomocna, a na ile właściwsze będzie przekierowanie partnerów do innego rodzaju oddziaływań, np. terapii indywidualnej.

Podstawowymi warunkami, które muszą zostać spełnione, aby terapia pary mogła się odbywać, są: motywacja obydwójga partnerów do pracy nad relacją i uznawanie, że każde z nich ma wpływ na istniejący stan rzeczy oraz ustalenie wspólnego celu terapii. W parze nie może się pojawiać kwestia czynnego uzależnienia czy stosowania przemocy, gdyż te tematy mają pierwszeństwo przed zajmowaniem się relacją i wymagają pracy indywidualnej.

W trakcie procesu psychoterapii klientem psychoterapeuty nie jest żadne z partnerów jako oddzielna osoba, ale istniejąca między nimi relacja. Spotkania odbywają się wtedy, gdy mogą w nich uczestniczyć obydwójga. Dzięki temu żadne z nich nie zastanawia się, jakie treści padają pod jego nieobecność, a terapeuta może zachować neutralność.

Na sesjach, w atmosferze życzliwego towarzyszenia, partnerzy uczą się słuchać siebie nawzajem i wyodrębniać uczucia, myśli i potrzeby, które odpowiadają za przejawiane przez nich zachowania. Terapeuta pomaga im zrozumieć powtarzające się mechanizmy interakcji i odnaleźć ich źródła, m.in. w przekazach z rodzin pochodzenia. Wspierane jest to, co służy budowaniu bliskości i porozumienia.

Przedmiotem pracy terapeutycznej często jest też proces komunikacji w parze czy sposób wyrażania emocji. Wymaga podkreślenia faktu, że rolą terapeuty nie jest dawanie rad czy

dyrektywne prowadzenie spotkań, ale praca na materiale i zaangażowaniu wnoszonym przez klientów.

Szukając dla siebie pomocy, warto skierować swoje kroki do specjalisty, który posiada odpowiednią wiedzę i doświadczenie, a także pracuje zgodnie z obowiązującymi standardami etycznymi.

Psychoterapeuta par to osoba, która ma wykształcenie humanistyczne. Często jest to psycholog, ale nie jest to warunek konieczny. Poza studiami wyższymi osoba taka ukończyła całościowe szkolenie psychoterapeutyczne (zwykle czteroletnie), w skład którego wchodził między innymi staż kliniczny oraz terapia własna. Dzięki tej ostatniej terapeuta jest w stanie na sesji skupić się na udzielaniu pomocy klientowi, a nie działać pod wpływem myśli i emocji związanych z jego życiem prywatnym.

Obowiązkiem psychoterapeuty jest regularne korzystanie z superwizji, czyli spotkań szkoleniowych z terapeutą starszym stażem, na których może on przyglądać się prowadzonym przez siebie procesom, rozwiązywać potencjalne trudności oraz szukać nowych perspektyw patrzenia na problemy pojawiające się w trakcie sesji.

Lidia Flis

Specjalistyczna Poradnia Rodzinna

A TO CIEKAWE

Elektrownia w Falenicy

W roku 1929 w letniskowej Gminie Falenica oddano do użytku elektrownię, obiekt, który zaważył na dalszym rozwoju tej nowej jednostki administracyjnej, w skład której wchodziły takie miejscowości jak Anin, Radość, Międzyzlesie, Miedzyszyn, Józefów, Daków. Dzięki elektryczności doprowadzonej do licznych drewnianych domów letniskowych zmniejszyła się groźba pożarów, jakie się dotąd zdarzały, mógł się rozwijać przemysł.

Inwestycja ta kosztowała na ówczesne czasy 5 mln zł. Moc produkcyjna zakładu wyniosła 396 kW. Wraz z powiększaniem terenu podlegającego elektrowni rozbudowywano ją oraz zwiększano jej moc aż do 600 kW. Co ciekawe, wyposażenie tego obiektu pochodziło m.in. z zakładu inż. Kazimierza Szpotańskiego, przedsiębiorcy z Kamionka, a następnie także z Wawra.

Elektrownia nie została zniszczona podczas II wojny światowej, wznowiła wytwarzanie prądu już w 1944 r. i zaopatrywała sąsiadujące z Falenicą tereny w energię do 1946. W wyłączonej z ruchu elektrowni, położonej przy ul. Patriotów i ul. Gruntowej, przez lata miał siedzibę Rejon Energetyczny nr 3 oraz Pogotowie Energetyczne. Od dłuższego czasu obiekt ten jest zamknięty. Na wniosek Towarzystwa Miłośników Falenicy został wpisany do rejestru zabytków. Jego właścicielem jest Innogy Stoen Operator Warszawa.

Elektrownia przy ul. Patriotów dawniej zasilala w prąd Falenicę i okolice, teraz jest wpisana do rejestru zabytków

SPOŁECZNE

Maseczki od młodych dla starszych

Wychowanki Schroniska dla Nieletnich i Zakładu Poprawczego w Falenicy odpowiedziały na dramatyczny apel siostr orionistek w Otwocku o maseczki i inne środki ochrony osobistej.

Wychowanki falenickiej placówki natychmiast zareagowały, włączając się w akcję #ResortSprawiedliwosciPomaga i uszyły na początek 300 maseczek chroniących starsze osoby

przed zakażeniem się koronawirusem. Szyły je przez prawie tydzień z materiału przekazanego przez resort sprawiedliwości. Była to okazja do zdobycia nowych umiejętności manualnych oraz okazania wsparcia osobom potrzebującym. To nie koniec pracy nastolatek z zakładu poprawczego – zapowiedziały, że będą szyły kolejne maseczki.

KULTURA

Centrum, które przeniosło się do domów

Wawerska Strefa Kultury w Międzyzlesiu i filie WCK w osiedlach wciąż nie mogą pracować z uczestnikami na żywo, a mimo to życie kulturalne w dzielnicy nie zamarło. Toczy się zdalnie.

Od czasu ograniczeń wywołanych pandemią koronawirusa funkcjonuje, szybko i sprawnie – Wawerskie Domowe Centrum Kultury, instytucja działająca on-line.

A oto przykłady oferty Wawerskiego Domowego Centrum Kultury.

Wawerska Strefa Kultury w Międzyzlesiu zaoferowała mieszkańcom zajęcia taneczne oraz teatralne dla dzieci i młodzieży. Przygotowała prezentacje z okazji 100-lecia urodzin Jana Pawła II. Utworzyła „świdermajerowe kino”, dzięki któremu można poznać zabytki budownictwa drewnianego w dzielnicy i okolicy. Z okazji Dnia Mamy odbył się specjalny koncert on-line w wykonaniu wszystkich uczestników sekcji muzycznych z filii WCK. Coroczne wydarzenie Zielone Świątki na Urzeczku także przybrało wersję on-line z obfitością propozycji warsztatowych i artystycznych. Droga elektroniczną popularyzowana jest literatura dziecięca poprzez emitowane czytanki dla najmłodszych.

Młodzieżowa Otwarta Pracownia Artystyczna pokazuje, jak z wykorzystaniem fotografii można wykonać kolaże, instalacje, filmy animowane. W formie on-line odbył się w Kawiarni Naukowej 1a wykład dr Magdaleny Gawrych, psycholożki, psychoterapeutki o zdrowiu psychicznym w czasie pandemii.

Aleksandrowska filia WCK prowadzi lekcje ceramiki, bowiem jest to jedna z jej specjalizacji, a ponadto uczy technik malarskich. Z powodzeniem realizuje też pozycje literackie dla młodego odbiorcy.

Anińska filia zaoferowała mieszkańcom, nie tylko tego osiedla, naukę gry w szachy, prowadzoną nie przez byle kogo, bo przez Agnieszkę Brustman, arcymistrzynię w tej dyscyplinie sportu. Niezwykle interesującą pozycją anińskiej filii jest Klub Poetycki prezentujący sylwetki kulturowych postaci literatury.

Na zajęcia manualne postawiła filia w Falenicy. Instruowała dotąd

zainteresowanych, jak samemu prostymi środkami zrobić grę Clown, domowy projektor, domki dla owadów z wykorzystaniem puszek po konserwach czy grę planszową kółko i krzyżyk. Każdego dnia proponuje też spotkanie z Teatrem Falenica i strofami wielkich polskich poetów.

W Marysinie stworzono wirtualną galerię, w której artyści amatorzy prezentują swoje prace, odbywają się też wirtualne warsztaty przydatne do tworzenia domowych teatrzyków, a także nauka tańca cygańskiego i czytanie bajek dla dzieci.

Filia w Radości zachęca mieszkańców, aby wykorzystywali do tworzenia muzyki... wyposażenie domowych kuchni: noże, trzepaczki, drewniane łyżki itp., uczy tworzenia teatrzyku Kamishibai oraz realizuje wspólne projekty literackie z biblioteką.

Kto wszedł na stronę internetową filii w Zastowie, mógł skorzystać

z odpowiedzi, jak stworzyć kompozycje kwiatowe w doniczkach na balkonach, posłuchać opowieści o malarstwie Aleksego Szokunienki i zapisać się na zajęcia on-line z muzyki.

WCK zaprasza na www.wck-wawer.pl oraz facebookowy fanpage główny i filii.

Fot. WCK

Taki T-shirt powstał w wyniku zdalnego instruktażu

SPOŁECZNE

Defibrylator dla aleksandrowian

Dzięki środkom z Budżetu Obywatelskiego, w ramach projektu „Defibrylator w WCK filia Aleksandrowian”, firma TwójRatownik.pl zainstalowała na terenie tego przybytku kultury przy ul. Samorządowej 10 ogólnodostępny Automatyczny Defibrylator Zewnętrzny (AED). Urządzenie to za pomocą komend głosowych i wizualnych pozwala krok po kroku nieść pomoc osobom, u których doszło do zatrzymania krążenia. Jest to bardzo ważne, ponieważ wykorzystanie AED nawet przez osobę nieposiadającą wykształcenia medycznego

może zwiększyć szansę na przeżycie poszkodowanego. Szacuje się, że w Warszawie karetka pogotowia dociera do poszkodowanego w 10–12 minut. Tymczasem defibrylacja ma kluczowe znaczenie w ciągu 7 minut od zatrzymania krążenia.

Już wkrótce firma TwójRatownik.pl wraz z Wawerskim Centrum Kultury planuje organizację wydarzenia promującego zdrowy styl życia, na którym zaprezentuje mieszkańcom Wawra, jak łatwo obsługuje się AED. Szczegóły na temat tego wydarzenia będą podane po opanowaniu sytuacji z koronawirusem.

SAMORZĄD

WYTNIJ, ZACHOWAJ ✂

Ważne dane kontaktowe

POLICJA

REJONY DZIELNICOWYCH, CZ. 1

- **Rejon nr 1** ograniczony jest ulicami: Werbeny nr nieparzyste, Wał Międzeszyński od nr 1 do nr 193 i od nr 2 do nr 198, Nad Wisłą, Retmańska, Przewodowa nr parzyste, Sitowie nr parzyste, Patriotów od nr 1 do nr 123. Dzielnicowy mł. asp. Piotr Warunek, tel. 600 997 988, email: dzielnicowy.wawer1@ksp.policja.gov.pl
- **Rejon nr 2** ograniczony jest ulicami: Patriotów, Walcowniczą, Petunii, Techniczną, Przełęczy, następnie teren leśny wzdłuż granicy terytorialnej Wawra do Brucknera, Brucknera. Dzielnicowy Piotr Iwaniuk, tel. 47 723 23 50, 600 997 582, email: dzielnicowy.wawer2@ksp.policja.gov.pl
- **Rejon nr 3** ograniczony ulicami: Patriotów, Żeglarską, Aleksandrowską, Młodzieży, Sztygarów, Przełęczy, Techniczną, Petunii, Walcowniczą do ul. Patriotów. Dzielnicowa asp. Magdalena Kwiatek, tel. 600 997 646, email: dzielnicowy.wawer3@ksp.policja.gov.pl
- **Rejon nr 4** ograniczony ulicami: Patriotów, Wołęcińską, Prabucką, Szczytową, Fromborską, Przełęczy, Sztygarów, Młodzieży, Aleksandrowską, ul. Żeglarską. Dzielnicowa mł. asp. Lidia Woźniak, tel. 600 997 631, email: dzielnicowy.wawer4@ksp.policja.gov.pl

SPORT

Obiekty OSiR częściowo otwarte

Osoby zainteresowane sportem i rekreacją mogą powrócić do gier i treningów. Wawerski Ośrodek Sportu i Rekreacji od 14 maja otworzył, z wyjątkiem pływalni, strefy fitness i cardio, pozostałe obiekty, którymi administruje.

Do dyspozycji zwolenników zdrowego stylu życia są boiska OSiR „Syrenka” w Marysinie Wawerskim (czynne w godz. 9–20.45) i „Nadwiśle” przy Trakcie Lubelskim 67 (otwarte od godz. 8 do 20), boisko w osiedlu Las przy ul. Łasaka 44 (tylko dla szkółek) oraz squash i wrotkowisko/rolkowisko przy pływalni w Aninie czynne w godz. 9–21.

Uczestnicy zajęć muszą respektować zapisy regulaminu, który w okresie kwarantanny przewiduje, że na boiskach może jednorazowo przebywać, oprócz dwóch trenerów/instruktorów, czternaście osób (na korcie do squasha – dwie). Muszą one wiedzieć, że szatnie i przebieralnie są nieczynne. Obowiązkiem jest używanie maseczek i rękawiczek ochronnych. Przed wejściem na sportowy obiekt i podczas jego opuszczania konieczne jest przeprowadzenie dezynfekcji rąk. Nie jest możliwe przebywanie w innych pomieszczeniach obiektów sportowych, otwarte są tylko WC. Osoby nieprzestrzegające regulaminu będą usuwane z terenu obiektów sportowych OSiR.

Zamiar skorzystania z boisk (na 45 min) powinien być uzgodniony odpowiednio wcześniej

telefonicznie (785 990 103), aby mógł być przygotowany harmonogram zajęć/treningów.

OSiR w dalszym ciągu oferuje treningi online. W poniedziałki prowadzone są zajęcia treningu domowego od godz. 9, a od 19 ciesząca się dużym powodzeniem u pań yoga. We wtorki odbywają się treningi interwałowe od godz. 19. W środy od godz. 9 jest trening domowy, a od

18 stretching (rozciąganie mięśni). W czwartki od godz. 19 odbywają się zdalne zajęcia poświęcone kręgosłupowi. W piątki od godz. 18 są zajęcia TBC (poprawiające oddychanie i kondycję), w soboty od godz. 9 trening domowy, a w niedzielę o tej samej porze instruktorzy OSiR udzielają fit porad. **am**

Na wawerskie boiska wróciły dziecięce szkółki piłkarskie

Kinga, dziennikarka telewizyjna	▼	cięcie	rodzaj dekoltu swetra	połączona kanałem z Wier-przem	▼	japoński alkohol	przerwa szkolna	▼	przyspieszenie przed meta	▼	bardzo kolorowa papuga	▼	egzotyczny owoc
wawerska przebojowa radna	▶					nabity do butli							
brak-róbstwo	▶												
▶							planeta wiejska chata						karaluch
wypełnia poduszkę							wróżd				8		
▶								stolica Kuby					
1													
ciekły węglowodór aromatyczny		drzewo liściaste							3	filipiński wulkan	singielka	fani za nim przepadają	do zapłacen
rośnie przy paliku	Yoko, zona Lennona	legenda, podanie		4	choroba brzuszna	jak Wisła szeroka	chroniony w Polsce drapieżnik						6
▶							2	przewrócenie się					
stroni od nauki mruzek								rzymska bogini sadów					
▶													
1	2	3	4	5	6	7	8						

Krzyżówka nr 15

Jako odpowiedź należy podać odgadnięte hasło oraz jednym zdaniem napisać, z czym się kojarzy w Wawrze.

Rozwiązania prosimy nadsyłać do Wydziału Promocji, Kultury i Sportu, 04-713 Warszawa, ul. Żegańska 1 na kartkach pocztowych lub e-mailem amurat@um.warszawa.pl w terminie do 15 czerwca br. Wśród autorów prawidłowych odpowiedzi rozlosujemy dwie nagrody ufundowane przez Wydział Promocji, Kultury i Sportu.

Rozwiązanie krzyżówki nr 13: Goclawek, osiedle graniczące w dzielnicę Wawer. Nagrody wylosowały Małgorzata Puk i Leszek Adamski. O sposobie odbioru nagród poinformujemy w późniejszym terminie.

Administratorem danych osobowych osób nadsyłających rozwiązania jest UD Wawer. Dane te są gromadzone i przetwarzane tylko i wyłącznie w celu przeprowadzenia losowania. Ich przekazanie jest dobrowolne, lecz niezbędne do udziału w konkursie. Jego uczestnik ma prawo dostępu do nich i poprawienia ich treści. Podstawa prawna art. 6, ust. 1, lit. b) RODO.